

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Moravské Prusy, okres Vyškov

Moravské Prusy 175, 682 01 Vyškov

Identifikátor školy: 600 125 998

Termín konání inspekce: 17. a 18. leden 2005

Čj.:	12-1009/2005-11039
Signatura:	ol5by103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola sdružuje dvě třídy prvního až čtvrtého ročníku základní školy (dále jen ZŠ). Svou vzdělávací a výchovnou činnost uskutečňuje ZŠ prostřednictvím vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96 - 2.

V první třídě se vzdělávají žáci 1. a 2. ročníku, druhou třídu navštěvují žáci 3. a 4. ročníku. Škola má celkem 17 žáků. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy udělilo škole výjimku z počtu žáků pro školní rok 2004/2005. ZŠ je příspěvkovou organizací.

Zřizovatelem školy je obec Prusy – Boškůvky. Obecní úřad má sídlo na adrese: Moravské Prusy 40, 682 01 Vyškov.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních podmínek vzdělávání v ZŠ ve školním roce 2004/2005
2. materiálně-technických podmínek vzdělávání v ZŠ ve školním roce 2004/2005
3. průběhu a výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech český jazyk a matematika v ZŠ ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ze tří pedagogů působících v ZŠ byli hospitováni dva vyučující. Oba tito pedagogičtí pracovníci, z nichž jeden je ředitelem ZŠ, jsou pro vykonávanou práci odborně kvalifikováni. Třetí pedagogická pracovnice byla v době inspekce v pracovní neschopnosti. Tato učitelka se podílí na výuce žáků v rámci svého polovičního úvazku od začátku roku 2005. Namísto chybějící vyučující byla hospitována zastupující učitelka, která splňovala požadavky odborné kvalifikovanosti.

Ředitel školy přidělil jednotlivým pedagogickým pracovníkům úvazky tak, že v některých případech vyučují v téže třídě v rámci jednoho předmětu (český jazyk) dva vyučující, což je organizačně dosti náročné. V tomto smyslu se projeví dílčí nedostatky (viz oddíl Průběh a výsledky vzdělávání).

Organizace činnosti školy včetně předávání informací jednotlivým pedagogickým pracovníkům je zajišťována většinou prostřednictvím každodenních osobních kontaktů a operativním řešením nastalých situací. Např. za chybějící vyučující bylo okamžitě zajištěno zastupování odborně kvalifikovanou učitelkou, takže výuka mohla plynule pokračovat dle stanoveného rozvrhu hodin. Organizační řád vypracován není. Pedagogická rada je zřízena. Zápisy z pedagogických rad konaných ve školním roce 2004/2005 obsahují převážně údaje organizačního rázu. Vazba na činnost školy v minulosti nebo na výhled do budoucna není ze zápisů zřejmá. Zápisy nevypovídají o podrobnějším projednávání pedagogických nebo koncepčních otázek školy jako celku. Metodické zařízení ve škole není. Tato skutečnost se projevila nepříznivě zejména při hospitacích, jimiž bylo zjištěno, že právě v metodické oblasti by bylo žádoucí systematicky rozvíjet didaktickou tvořivost a vynalézavost.

Vedení pedagogických pracovníků zatím není ředitelem školy pojímáno jako propracovaný systém. Je většinou redukováno na ústní rozhovory mezi ředitelem a jednotlivými pedagogy o přestávce nebo na pedagogické radě či v jiném mimovyučovacím čase. Hospitace provádí ředitel školy sporadicky a pouze v minimální míře. Kriteria pro

hodnocení pedagogických pracovníků jsou sice zažítá, ale písemně vypracována nejsou. Malá kapacita školy umožňuje řediteli školy, aby prováděl běžnou kontrolní činnost průběžně. Např. kontrola písemných prací žáků obou tříd je příležitostně ředitelem prováděna, ovšem v některých případech postrádá svou účinnost, protože jí nepředchází náležitě metodické vedení pedagogických pracovníků. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se jednotliví učitelé zúčastňují seminářů anglického jazyka a práce na počítači.

Pozitivem personálních podmínek je odborná kvalifikovanost všech hospitovaných vyučujících. Organizace činnosti školy je postavena ponejvíce na každodenních osobních kontaktech mezi pedagogy. Metodické vedení a kontrola pedagogických pracovníků je pojata nesystémově. Celkově jsou personální podmínky vzdělávání hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Prostory školní budovy a přilehlého areálu umožňují ZŠ realizovat vzdělávání dle stanoveného vzdělávacího programu. Školní budova i areál školy slouží základní škole a mateřské škole. Každá z obou škol je samostatným právním subjektem.

Školní prostory vymezené pro činnost ZŠ působí domáckým, přívětivým dojmem. Učebny ZŠ jsou prostorově dostačující, i když pro realizaci výuky, která by měla být metodicky pestrá a bohatá na střídání různých forem práce, didakticky pojímaných her a relaxačních chviliek, jsou třídy svým uspořádáním poněkud stísněné. Venkovní areál přiléhající ke školní budově skýtá dětem příležitost k přestávkovým i výukovým pobytům.

Učebny jsou upravené, jsou vybaveny didaktickou technikou. Názorných pomůcek, kterých by bylo možno využívat při aktuálně probíraném učivu, je však ve třídách málo, takže didaktická podnětnost tříd ve vztahu k probíranému učivu je nízká. Kabinet, který je velmi stísněný, není zatím uspořádán tak, aby veškeré pomůcky mohly být pohotově využívány. Tato skutečnost se negativně promítala do kvality hospitovaných hodin. Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi a pracovními sešity. Didaktická technika je k dispozici, při hospitacích však byla využita pouze ojedinele a okrajově.

Materiálně-technické podmínky umožňují škole realizovat zvolený vzdělávací program. Uspořádání a využívání vyučovacích pomůcek pro materiální podporu vlastní výuky je méně efektivní. Celkově jsou materiálně-technické podmínky vzdělávání a jejich využívání při výuce hodnoceny jako dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Při hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že učební plán je dodržen a učební osnovy se průběžně naplňují. Dílčí disproporce, kterou je však v průběhu školního roku možno odstranit, byla zjištěna v nedodržení kontinuity probíraného učiva vpsaní ve třetím ročníku (v souvislosti s rozdělením výuky předmětu český jazyk do úvazku dvou vyučujících).

Školní dokumentace zachycuje průběh vzdělávací činnosti školy, ovšem v některých případech neúplně, povrchně a formálně. Např. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004 má nízkou vypovídací hodnotu a nepodává ucelený obraz o činnosti školy. Vnitřní řád školy je vypracován pouze rámcově. Seznámení pracovníků školy a žáků s vnitřním řádem školy nebylo průkazně doloženo. Třídní knihy vykazují nedostatky

administrativního rázu. Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na plynulý provoz školy a na psychohygienické zásady. Kniha úrazů je vedena; v několikaletém uplynulém období k žádnému školnímu úrazu nedošlo. Důraz je kladen na dodržování dozorů nad žáky. Škola nevykazuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Rodiče žáků jsou průběžně informováni o prospěchu a chování svých dětí prostřednictvím žákovských knížek, deníčků a třídních schůzek. Frekvence známek je ve většině předmětů dostačující; jistá nevyváženost však byla zaznamenána v předmětu prvouka v první třídě, kde u řady žáků známky chyběly nebo byly pouze ojedinělé. Veřejnosti byl nabídnut tzv. „den otevřených dveří“. ZŠ pořádá akce pro děti z okolních mateřských škol.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika

Hospitované vyučovací hodiny byly pečlivě připraveny po stránce odborné, méně důkladně po stránce metodické.

Materiální podpora výuky byla na nižší úrovni. Většinou pracovali žáci s učebnicemi a pracovními sešity, pouze ojediněle byly použity názorné pomůcky. Příkladně působily na žáky krasopisně nadepsané tabule. Didaktická technika byla využívána minimálně.

Zadávání úkolů žákům rozdílných postupných ročníků bylo koordinované, mělo hladký průběh, ale bylo pojímáno poněkud mechanicky. Struktura většiny hospitovaných vyučovacích hodin byla jednotvárná. Učitelé uplatňovali okamžitou zpětnou vazbu při kontrole vypracovaných úkolů i při ověření správného pochopení učiva. Návyk sebekontroly žáci zatím vypěstován nemají. Ve značné míře byl zaznamenáván individuální přístup vyučujících k žákům. V nižších ročnících se dbá na správné držení pera, méně už na správné držení těla a na správné sezení žáků při psaní. Přínosná byla v hodině geometrie tzv. práce s chybou, kdy žáci pochopili příčiny svého chybování a osvojili si způsoby, jak napříště chybným krokům předcházet. Při výuce čtení byly uplatňovány promyšleně vedené rozhovory o přečteném textu. Důsledně se dbalo na správnou artikulaci a intonaci čteného textu; méně bylo sledováno správné kladení slovního přízvuku. K samostatným úvahám měli žáci méně příležitostí. Rovněž logická návaznost v řazení jednotlivých didaktických kroků nebyla vždy zcela plynulá. Snaha o tvůrčí přístup k výuce v oblasti metodické nebyla příliš znatelná. Progresivní pedagogické trendy (např. skupinová práce, dramatické nebo hrové formy učení) nebyly uplatňovány.

Motivace žáků pro výuku byla uplatňována v minimální míře. Většinou měla práce ve vyučovacích hodině stereotypní ráz, což mělo za následek ochabující pozornost žáků. Téměř chyběly didaktické hry. Relaxační chvílky nebyly zařazovány.

Ve vyučovacích hodinách většinou vládla pracovní atmosféra. Při jednotvárně vedené výuce, kdy děti dávaly průchod své únavě, se někdy projevy žáků poněkud vymkly původním záměrům vyučujících. V průběhu hospitované výuky bylo znát, že žáci mají málo upevněné návyky základních pravidel společenského chování a vystupování. Rovněž jazyková kultura je u žáků rozvíjena a pěstována s menší důsledností.

Hodnocení práce žáků přímo ve výuce bylo hojně uplatňováno a mělo motivující charakter. Vedle důsledně opravovaných žákovských sešitů se však vyskytly i takové, jejichž klasifikace a opravy vykazovaly značnou nedůslednost a chybovost.

Při výuce je uplatňováno ponejvíce tradiční pojetí bez výraznější pedagogické tvůrčí invence. Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Materiály, z nichž by bylo zřejmé, že škola souhrnně zachycuje, porovnává, analyzuje a vyhodnocuje dosahované výsledky své činnosti, předloženy nebyly. Sebehodnotící systém zatím v ZŠ není vytvořen.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o udělení výjimky z počtu žáků č.j.: 15 132/04-22
2. Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. : 12 279/03-21
3. Rozvrh hodin platný ve školním roce 2004/2005
4. Vnitřní řád školy platný pro školní rok 2004/2005
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
6. Třídní knihy obou tříd ve školním roce 2004/2005
7. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2004/2005
8. Kniha úrazů
9. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
10. Vzorové sešitů od žáků obou tříd
11. Žákovské knížky a deníčky žáků

ZÁVĚR

Malotřídní škola plní svou vzdělávací funkci v obci. Pedagogický sbor prošel v nedávné době personálními změnami, zatím ještě není plně stabilizován. Učitelé, kteří byli hospitováni, jsou odborně kvalifikováni pro učitelství na prvním stupni ZŠ.

Organizace činnosti školy je postavena na každodenních osobních kontaktech jednotlivých pedagogů, kteří řeší přímo na místě nastalé konkrétní situace. Tento navyký způsob je sice funkční, ale neskýtá možnost rámcového posouzení a zhodnocení činnosti školy jako celku. Rovněž chybějí podklady, které by samotné škole poskytovaly příležitost, aby prostřednictvím zpětné vazby analyzovala výsledky své činnosti, vyvozovala z nich závěry a přijímala příslušná opatření. Systém pro průběžné metodické vedení nebo pro kontrolu práce pedagogických pracovníků zatím není důsledně vytvořen.

Školní prostory s přilehlým areálem tvoří příjemné, domácí prostředí, které je vhodné pro vzdělávací činnost školy. Učebny jsou svým prostorem a uspořádáním vyhovující pro běžnou výuku, ale pro činnostně pojaté učení, které by obsahovalo pestrou škálu vyučovacích metod a forem práce, neskýtají mnoho příležitostí. Vyučovací pomůcky a didaktická technika jsou k dispozici, ale zatím jsou využívány jen částečně.

Vzdělávání je vedeno ponejvíce v tradičním stylu, který preferuje frontální výuku a vyznačuje se zažitou, stereotypní strukturou vyučovacích hodin. Progresivní pedagogické trendy nejsou zatím uplatňovány. Individuální přístup k žákům na jedné straně a malý podíl názorné výuky i pedagogické tvůrčí invence na straně druhé jsou obrazem souhrnu pozitiv i negativ zjištěných ve sledované vzdělávací činnosti ZŠ. Systém vlastního hodnocení školy zatím vytvořen není.

Hodnoticí stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Vedoucí týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Školní inspektorka	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v.r.

V Brně dne 14. února 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti (uvedených v Závěru) ve lhůtě 3 měsíců.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum: 16. února 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdeněk Pytela	Zdeněk Pytela, v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacního protokolu ČŠI
OÚ Prusy-Boškůvky, Moravské Prusy 4, 682 01 Vyškov	2005-03-08	12-1008/05/58-986
KÚJK	2005-03-08	12-1008/05/58-986

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.